

Popularnonaukowe streszczenie projektu: **Kształowanie się sytuacji politycznej w Królestwie Bosporańskim: greckie i niegreckie elity w świetle badań ilościowych i jakościowych.**

Celem projektu jest zbadanie heterogenicznych elit Królestwa Bosporańskiego i ich relacji względem zmieniającej się sytuacji politycznej tego państwa na przestrzeni wieków (od 438/7 r. p.n.e. do końca III wieku n.e.). Położone we wschodniej części Krymu i na Półwyspie Tamańskim królestwo, było państwem zróżnicowanym pod względem etnicznym i kulturowym. Grecy, lokalne plemiona, koczownicze ludy z irańskiej grupy językowej, szczycąca się achemenidzkim pochodzeniem dynastia rządząca, a w końcu i Rzymianie – wszystkie te grupy funkcjonowały razem przez setki lat. Ich kultury nieustannie się stykały i wywierały na siebie wpływ.

Według przestarzałej i nieaktualnej wizji historii Bosporu Kimmeryjskiego, społeczeństwo dzieliło się na Greków i innych (barbarzyńców). Tymczasem, inskrypcje greckie dowodzą, że elity plemion sarmackich przyjmowały niektóre greckie zwyczaje i chętnie uczestniczyły w życiu politycznym greckich miast. Dlatego zastanowię się nad obecnością na Bosporze takich procesów jak akulturacja i hybrydyzacja kultury oraz ocenę jej znaczenie dla ludności o irańskim etnosie. Ciągłe rosnący wpływ ludności etnicznie niegreckiej, zmuszał władców Królestwa Bosporańskiego do dokładania starań o uzyskanie ich poparcia. Kolejnym z zadań będzie weryfikacja znaczenia irańskiej symboliki, wykorzystywanej w oficjalnej propagandzie przez władców bosporańskich i odpowiedzenie na pytanie czy irańscy koczownicy byli jedyną grupą, do której była ona skierowana.

Sposób w jaki planuję przeprowadzić badania daje wielką szansę na wychwycenie dotychczas niedostrzegalnych tendencji w historii tego regionu. Dzięki badaniom ilościowym polegającym na określeniu częstotliwości występowania źródeł powiązanych z działalnością szeroko rozumianych elit, wyodrębnię etapy ich wzmożonej aktywności i skonfrontuję je z ogólną wizją dziejów królestwa. Następnie skupię się na analizie jakościowej, która umożliwi ocenę stopnia zaangażowania przedstawicieli społeczeństwa bosporańskiego w typowo greckie aktywności społeczne, takie jak sport, teatr i przede wszystkim dobroczynność publiczna (euergetyzm).

Zgodnie z założoną hipotezą badawczą, położone na styku cywilizacji greckiej i rzymskiej, Królestwo Bosporańskie, znajdowało się pod różnymi wpływami świata zewnętrznego, co odzwierciedlało się zarówno w funkcjonowaniu lokalnych społeczności, jak i ich elit. Pomimo zróżnicowania etnicznego, elity te brały mniejszy lub większy udział w typowych dla świata greckiego aktywnościach, czasami dostosowując je do warunków panujących w królestwie.

Aby osiągnąć zakładane cele badawcze zamierzam przeanalizować wszystkie dostępne źródła epigraficzne (inskrypcje), numizmatyczne (monety) i wzmianki literackie. Ponadto, w celu uzupełnienia wyników swoich badań, odniosę się do najnowszych opracowań archeologicznych poświęconych północnym wybrzeżom Morza Czarnego. Połączenie warsztatu historycznego i filologicznego, z wiedzą z zakresu historii sztuki, antropologii i archeologii, pozwoli mi na sformułowanie najbardziej aktualnych i wyczerpujących wniosków.